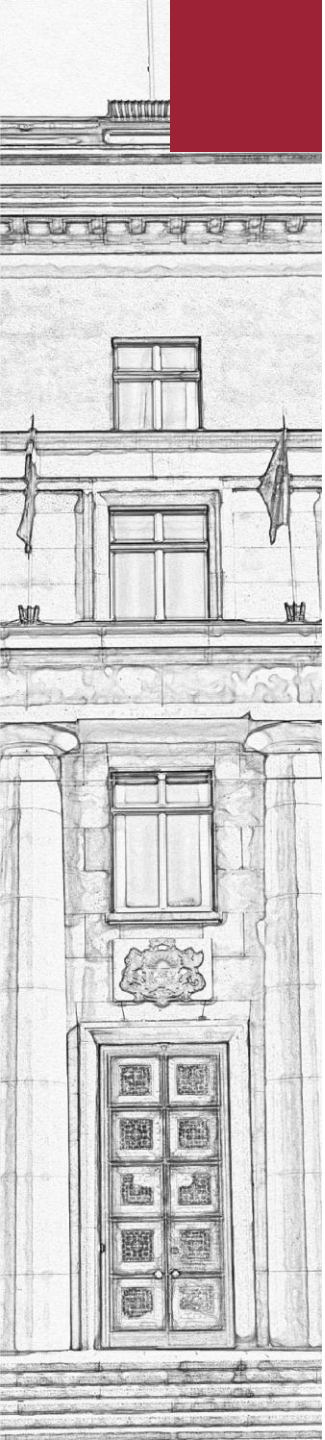

Valsts kanceleja

Domājam un radām nākotnes Latviju

Pēteris Vilks

Valsts kanceleja

2026. gada 20.martā

Starptautiskie novērtējumi un reitingi – dažāds skatījums uz Latvijas sniegumu

- Izglītība, labklājība, sabiedrība, veselība
- Ekonomika, konkurētspēja, inovācijas
- Digitalizācija un tehnoloģijas
- Pārvaldība, institūcijas, finanšu ilgtspēja
- Vide un ilgtspēja

**Interesešu līdzsvarošana
vides, ekonomikas un sociālajā jomā**

DROŠĪBA

Latvija 2030 stratēģisko mērķu sasniegšanas progress

Mērķa indikators	Bāzes vērtība (gads)	Aktuālā vērtība (gads)	Sasniedzamā vērtība 2030. gadā	Novērtējums ar piktogrammu
Latvijas iedzīvotāju skaits gada sākumā, skaits	2,16 (2009)	1,86 (2025)	>2,02	
Džini indekss, %	37,5 (2008)	35,6 (2024)	<30	
IKP uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas paritātes, <i>euro</i>	14 500 (2008)	27 300 (2024)	>27000	
IKP uz vienu iedzīvotāju reģionos dispersija, %	46,8 (2006)	40,4 (2022)	<30 (2030)	
Ekoloģiskās pēdas nospiedums, hektāri uz iedzīvotāju	3,5 (2008)	8 (2024)	<2,5	
Latvijas vieta tautas attīstības indeksa valstu rangū sarakstā, vieta	48 (2007)	41 (2023)	<30	
Latvijas vieta globālās konkurētspējas indeksa valstu rangū sarakstā, vieta	68 (2009)		<40	N/A

NAP2027 stratēģisko mērķu sasniegšanas progress

Mērķa indikators	Bāzes vērtība (gads)	Aktuālā vērtība (gads)	Sasniedzamā vērtība 2024. gadā	Sasniedzamā vērtība 2027. gadā	Novērtējums ar piktogrammu
[43] Nominālais darba ražīgums uz vienu darba stundu, procentos no ES-27 vidējā rādītāja	59,2 (2018)	62,7 (2023)	65	68	
[44] IKP uz vienu iedzīvotāju, procentos no ES vidējā līmeņa, pēc pirktspējas paritātes līmeņa	66 (2018)	68 (2024)	75	80	
[45] Džini indekss, %	35,2 (2018)	35,6 (2024)	34	30	
[46] Nabadzības riska indekss bērniem (0–17), %	14,5 (2018)	14,7 (2024)	13	11,5	
[47] Apmierinātība ar dzīvi, %	73,6 (2018)	80,3	77	81	
[48] Savstarpējā uzticēšanās (no 16 g.), skala no 1 līdz 10	6,4 (2018)	6,3 (2024)	6,8	>7	
[49] Reģionālā IKP starpība – četru mazāk attīstīto plānošanas reģionu vidējais IKP uz vienu iedzīvotāju līmenis pret augstāk attīstīto plānošanas reģionu, %	45 (2017)	48,9 (2023)	52	55	

NAP2027 mērķu sasniegšanas progress

Mērķi/novērtējumi						N/A
Kopā = 146	55	20	12	11	31	17
Kopā = 100 %	37,7 %	13,7 %	8,2 %	7,5 %	21,3 %	11,6 %

51,4% NAP2027 mērķu -virzība uz tiem ir pozitīva

8.2% NAP2027 mērķu –bez noteiktas virzības

28,8 % NAP2027 mērķu sasniegšanas varbūtība ir zema vai mērķa sasniegšana nebūs iespējama

11,6 % NAP2027 mērķu nav aktuālu datu, rādītāji vairs netiek aktualizēti, dati nav salīdzināmi datu ieguves metodoloģijas izmaiņu dēļ

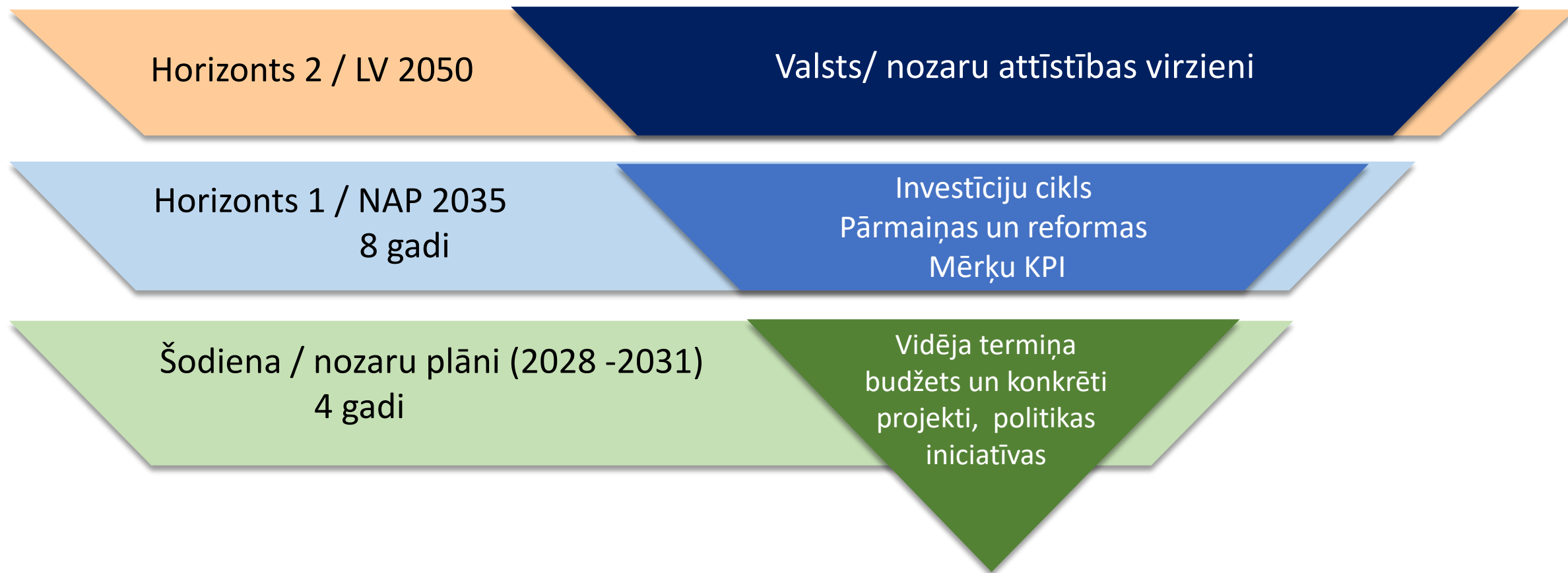
Avots:

Ministru prezidentes Evikas Siliņas ikgadējais ziņojums Saeimai par Ministru kabineta paveikto un iecerēto darbību

Ziņojums par Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam un

Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027. gadam īstenošanu un valsts ilgtspējīgu attīstību, 2026/03/12

Politikas plānošanas horizonti – kā vīzija veido budžetu

Stratēģija nosaka virzienu, nevis detalizētu rīcību. Tā ir mēraukla lēmumu pieņemšanai/ resursu sadalei.

Latvijas nākotnēšanas iespēja: no plānošanas uz stratēģisku izvēļu vadību

- **Šodienas situācija**

- Stratēģiskā plānošana Latvijā pastāv gadu desmitiem
- Nākotnēšana ir vāji integrēta un nesistemātiska

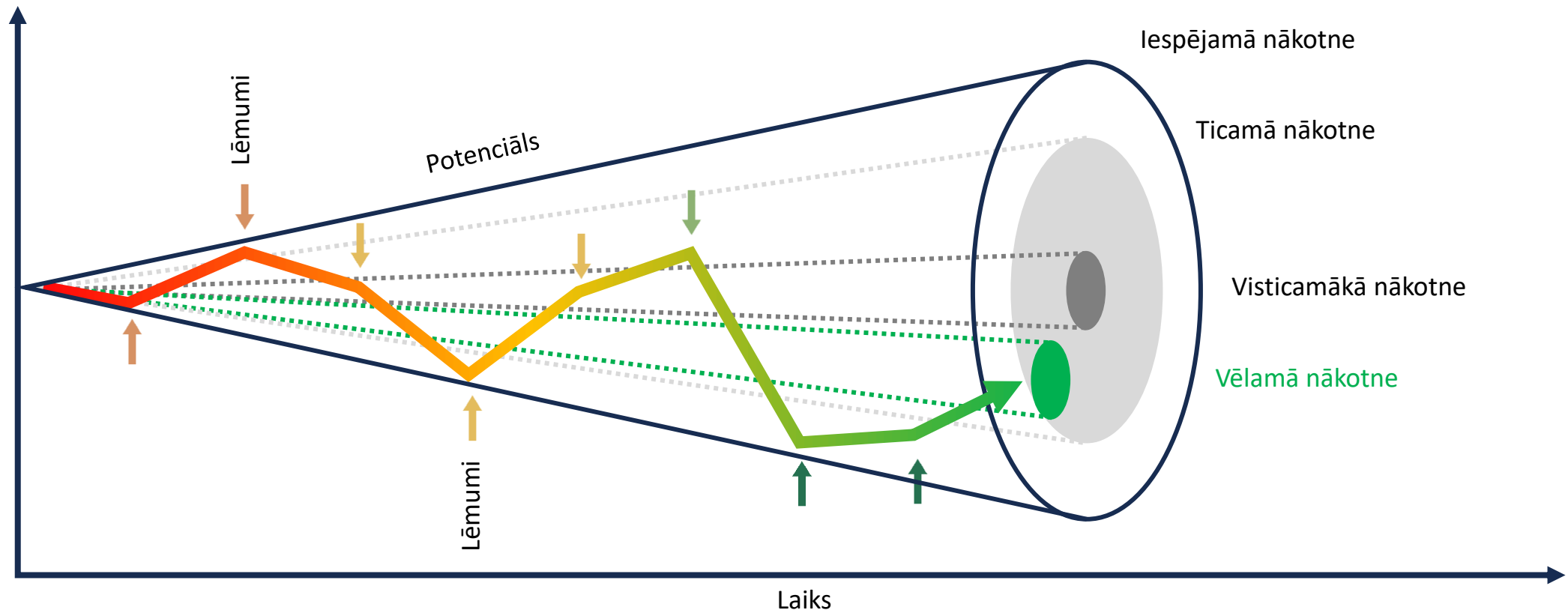
- **Izaicinājums**

- Lēmumi bieži balstās vienā attīstības trajektorijas pieņēmumā

- **Galvenais problēmjautājums**

- **Vai spējam pieņemt lēmumus nenoteiktām nākotnēm?**

Dažādās nākotnes...

Nākotnes politikai jābalstās scenārijos, nevis vienā prognozē

- **Fakts**

- Tiek izmantoti scenāriji, ekspertu iesaiste, plašāka analīze

- **Problēma**

- Šādi gadījumi ir reti un bez konsekvences

Katram nozīmīgam lēmumam

jāvērtē vairāki nākotnes scenāriji

Nevis «kas būs», bet «kādi ir iespējamie scenāriji, to varbūtība» un ko mēs darīsim katrā gadījumā.

Nākotnēšanas pielietošana

Politikas plānošana un formulēšana: Izpratne par nākotnes iespējamajiem scenārijiem var palīdzēt pieņemt labākus politikas lēmumus un izstrādāt ilgtermiņa stratēģijas.

Infrastruktūras plānošana: Nākotnes demogrāfiskās, tehnoloģiskās un klimata pārmaiņas prasa rūpīgu infrastruktūras attīstības plānošanu.

Drošība un aizsardzība: Stratēģiskā nākotnēšana var palīdzēt identificēt jaunus draudus un iespējas aizsardzības un drošības jomā.

Ekonomikas attīstības plānošana: Sapratne par nākotnes ekonomikas tendencēm un izaicinājumiem var labāk motivēt uz attīstību vērstu lēmumu pieņemšanu tautsaimniecībā.

Veselības aprūpes sistēma: Nākotnes demogrāfiskās pārmaiņas, jaunas slimības vai medicīnas tehnoloģiju attīstība var ietekmēt veselības aprūpes vajadzības.

Vides aizsardzība un klimata pārmaiņu mazināšana: Stratēģiskā nākotnēšana var palīdzēt plānot ilgtermiņa rīcību klimata pārmaiņu ierobežošanai un vides aizsardzībai.

Izglītība: Saprotot, kādas prasmes un zināšanas būs nepieciešamas nākotnē, var mērķēti pielāgot izglītības programmas un metodes agrīnākā vecumā.

Tehnoloģiju adaptācija: Izprast, kādas tehnoloģijas kļūs dominējošas nākotnē, palīdz sagatavoties tehnoloģiju ieviešanai un adaptācijai.

No reakcijas uz notikumiem uz apzinātu nākotnes veidošanu

Zināmie vai paredzami faktori

Datu analīze un prognozes

demogrāfija
ekonomika, tehnoloģijas
klimats
drošība/ izmaksas

Nenoteiktie faktori

Kritiskās nenoteiktības Latvijai

ES attīstības trajektorija
Drošības arhitektūra
migrācija
globālās ekonomikas struktūra

Signālu analīze un reaģēšana

nepārtraukta monitorēšana
«vājie signāli»
ekspertu dialogs

Melnie gulbji un krīzes

pandēmijas
konflikti
finanšu/resursu krīzes
tehnoloģiju lūzumi

Latvijas konkurētspēju nākotnē noteiks nevis tas, cik labi mēs plānojam, bet tas, cik labi mēs spējam sagatavoties dažādām nākotnēm un pieņemt lēmumus nenoteiktībā.

LATVIJA 2050 STRATĒGIJAS NOZĪME

Stratēģiskās izvēles valsts attīstībai

LV2050 ir ceļvedis un politiskais kompass, kas palīdz pieņemt izsvērtus, konsekventus un uz sabiedrības attīstības nākotni vērstus lēmumus.

Instrumentis ilgtermiņa pārvaldībai

LV2050 noteiks pamatvērtības, valsts prioritātes un nākotnes ekonomikas modeli — vienotā virzienā sasaistot reformas, ieguldījumus un valsts budžetu.

Stratēģiskās pēctecības garantija

LV2050 ir ilgtermiņa atsaucis dokuments, kas pārsniedz vēlēšanu ciklus, nodrošinot politikas konsekveci politisko pārmaiņu laikā.

Uz pierādījumiem balstīta lēmumu pieņemšana

Balstoties uz pētījumiem, sabiedrības dialogu un globālajām tendencēm, LV2050 atbalsta pamatotus lēmumus palīdz nozaru stratēģiju veidošanā.

Sabiedrības iesaiste

Iedzīvotāji no visiem reģioniem jau ir devuši ieguldījumu, piedaloties dialogos, domnīcās un sabiedriskajos forumos. LV2050 top izmantojot dažādas sabiedrības iesaistes platformas.

Sociāls līgums, ne valdības plāns

LV2050 noteiks kopīgus nacionālos mērķus ekonomikā, izglītībā, kultūrā, veselībā un dzīves kvalitātē. Tā ir uz vērtībām balstīta vienošanās, kam jānosaka nākotnes ieguldījumi.

Skaidri mērķi un aktīvs monitorings

LV2050 - uz rezultātu sasniegšanu orientēta stratēģija ar izmērāmiem mērķiem, caurspīdīgu progresu monitoringu.

LATVIJA 2050

SATURA LĪDZRADĪŠANA

DISKUSIJU FOKUSS ŠATURA VEIDOSANAI

Priekšizpētēs fiksētās politikas izvēles un dilemmas

Attīstības scenāriji un cēloņsakarības

Pārvaldības forma virzot un pielāgojoties sabiedrības, ekonomikas, tehnoloģiju un
ģeopolitikas globālajām izmaiņām nākotnē

Ierobežoto resursu prioritizēšana sabiedrības attīstības virzieniem

Publiskā/ privātā sektora iesaiste iedzīvotāju dzīves norisēs

Šodienas lēmumi ilgtermiņa mērķu sasniegšanai

Nākotnēšanas elementu izmantošana

LATVIJA 2050

BŪTISKĀKIE STRATĒGIJAS IZSTRĀDES POSMI

ILGTERMIŅA VIRZĪBA SAKŅOJAS ŠODIENAS LĒMUMOS

Domāšanas matrica: NO NĀKOTNES

2050

2026

2030

2040

**KĀDA IR
VĒLAMĀ
NĀKOTNE?**

Seko savam MĒRĶIM-Progresā monitorings ceļā uz mērķu sasniegšanu

**Galvenie pārmaiņu
līdzekļi
(atslēgas punkti)**

**Galvenās nepieciešamās
izšķiršanās
(sāpju punkti)**

**KĀPĒC
SVARĪGI TO
SASNIEGT?**

Ar atbildību par Latvijas nākotni!